

podstatě zločinu podle § 85 b) tr. z. se nevyžaduje, aby úmysl pachatelův směřoval přímo ke způsobení některého z nebezpečství v posléze citovaném ustanovení zákona uvedených, nýbrž stačí, když pachatel poškodivší úmyslně a vědomě bezprávně cizí majetek, byl si při páchání činu vědom, že z jeho skutku může nastati některé z oněch nebezpečství (rozh. čís. 3572 a j. Sb. nejv. s.).

Pokud jde o výrok rozsudku odsuzující obžalovanou pro přešupek podle § 312 tr. z., spáchaný při téže příležitosti na J. V., namítá stížnost, a to zřejmě s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9 a) tr. ř., »že se tu nejedná o osobu v § 68 tr. z. jmenovanou a že J. V. nebyl ve službě, která poskytuje výsady § 68 tr. z.«.

Uváží-li se, že stížnost skutkové zjištění rozsudkové, že J. V. je úředníkem okresní nemocenské pojišťovny v Brně, nenapadá a též nenamítá, že V. nekonal v době činu službu jako úředník zmíněné pojišťovny, je zřejmo, že stížnost chce svou námitkou vyjádřiti, že úředníci okresních nemocenských pojišťoven nepoživají ve své úřední činnosti ochrany § 68 tr. z. a v důsledku toho ani ochrany § 312 tr. z.

Tento právní názor stížnosti je mylný. Odstavec 2 § 68 zák. ze dne 9. října 1924, čís. 221 Sb. z. a n., ve znění zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 Sb. z. a n., ustanovuje výslovně: »Úředníci nemocenských pojišťoven mají ve své úřední činnosti povinnosti úředníků veřejných, stanovené v zákoně trestním, poživají však také ochrany jako úředníci veřejní.« Že okresní nemocenské pojišťovny spadají pod pojem nemocenských pojišťoven ve smyslu citovaného zákona z roku 1924 ve znění zmíněného zákona z roku 1928, je zcela nepochybné. V tomto směru stačí poukázati k §§ 23 a 24 zák. ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., ve znění citovaného zákona z roku 1928 (příloha k vyhlášce ministra sociální péče ze dne 17. listopadu 1928, č. 185 Sb. z. a n.; srov. též nezměněné znění těchto předpisů podle přílohy k vyhlášce ministra sociální péče ze dne 25. července 1934, č. 189 Sb. z. a n.). Za tohoto stavu věci dlužno pokládati za zcela nepochybné, že úředníci okresních nemocenských pojišťoven poživají ve své úřední činnosti ochrany § 68 tr. z. a v důsledku toho též ochrany § 312 tr. z.; neboť citovaným ustanovením 2. odst. § 68 zmíněného zákona jsou ve své úřední činnosti na roveň postaveni úředníkům veřejným, t. j. úředníkům úřadů státních a obecních v § 68 tr. z. výslovně uvedeným.

Čís. 5401.

Obžalovaný, zproštěný obžaloby proto, že se mu podařil důkaz omluvitelného omylu (§ 6, odst. 2, písm. b) zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.), jest oprávněn domáhati se zmateční stížností, aby jeho zproštění bylo založeno na provedeném důkazu pravdy (§ 6, odst. 2, písm. a) cit. zák.).

Pisatel, referující v tisku o průběhu spolkové schůze, na níž byly částí přítomných předneseny o soukromém žalobci skutečnosti zakládající skutkovou podstatu pomluvy, odpovídá za závadnou zprávu jako

rozšiřovatel (odpovědný redaktor pak za přestupek opominutí povinné péče); k jeho beztrestnosti stačí důkaz omluvitelného omylu.

(Rozh. ze dne 16. října 1935, Zm IV 300/35.)

Nejvyšší soud, přezkoumav trestní věc proti I. R. a spol., obžalovaným pro přečin pomluvy, zmateční stížnosti soukromého obžalobce Dr. Š. P. a obžalovaných I. R. a Dr. N. D. z části odmítl, z části je zamítl.

Z d ů v o d ů:

Proti rozsudku odvolacího soudu, kterým byli obžalovaní zproštěni obžaloby pro důvod vylučující trestnost podle § 6, odst. 2, písm. b) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., totiž pro důkaz omluvitelného omylu, a nebyly jim přisouzeny jejich útraty trestního řízení, podali zmateční stížnosti: 1. hlavní soukromý žalobce na základě § 385, č. 1 a), c) tr. ř.; 2. oba obžalovaní na základě § 384, č. 9 a § 385, č. 1 a), c) tr. ř.

Nejvyšší soud obíral se nejprve formální otázkou, zda obžalovaní mohou napadnouti v tomto případě zprošťující rozsudek soudu druhé stolice zmateční stížností, jež směřuje k tomu, aby jejich osvobození bylo založeno na provedeném důkazu pravdy. Nejvyšší soud řešil tuto otázku kladně na základě těchto úvah:

Podle § 383, odst. II a) a prvního odst. § 31 por. nov. může obžalovaný podat zmateční stížnost ve svůj prospěch. V případě zproštění z důvodů provedeného důkazu pravdy má obžalovaný nárok na náhradu útrat trestního řízení; v případě zproštění pro omluvitelný omyl však obžalovaný takového nároku proti žalobci nemá. Proto v případě jako je tento, že totiž obžalovaní byli zproštěni toliko pro omluvitelný omyl a žádají o zproštění na odlišném právním základě, totiž pro důkaz pravdy, a o přiznání útrat trestního řízení, zmateční stížnost je v jejich prospěch. Z tohoto důvodu nejvyšší soud uznal zmateční stížnost obžalovaných za přípustnou a přezkoumal ji.

Důvod zmatku podle § 385, č. 1 c) tr. ř. byl uplatňován oběma stranami, při čemž hlavní soukromý žalobce namítá, že nebylo tu ani důkazu omluvitelného omylu, obžalovaní však namítají, že byl proveden důkaz pravdy a že měli býti zproštěni na základě § 6, odst. 2, písm. a) zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. Avšak ani námítky soukromého žalobce, ani námítky obžalovaných nejsou v tomto bodě opodstatněny a hledíc ke zjištění odvolacího soudu, dlužno přisvědčiti jeho právnímu názoru.

Hlavní soukromý žalobce cítil se uražen těmito slovy článku: »Lid . . . protestoval panu F. do očí proti schismatické propagandě, proti verbování kandidátů do Bělehradu.« Především se podotýká, že slovo »lid« (nikoliv »národ«, jak nesprávně bylo dotčené rusínské slovo přeloženo v rozsudku první stolice), hledíc na smysl a obsah části článku, znamená v tomto případě přítomné obecnstvo nebo jeho část. Podle

toho zažalovaný výrok znamená, že přítomné obecnstvo (nebo jeho část) protestovalo panu F. do očí proti schismatické propagandě, proti verbování kandidátů do Bělehradu.

Při posuzování, zda pravdivost obsahu tohoto výroku byla dokázána, je třeba vzít v úvahu tato skutková zjištění odvolacího soudu: 1. že více přítomných protestovalo proti Dr. F. a že podkladem toho bylo, že byl podezříván, že je stoupencem pravoslavi; 2. že svědci potvrdili, že ve spolku Duchnoviče, jehož čelným představitelem byl soukromý žalobce, byly dávány informace o studiu pravoslavného bohosloví v Bělehradě a že svědek J. M. též potvrdil, že Dr. F. doporučoval toto studium.

Po srovnání uvedených skutkových zjištění s obsahem a smyslem výroku nelze uznati, že skutková zjištění dokazují, že soukromý žalobce dělal schismatickou propagandu a že verboval kandidáty do Bělehradu, jak právě jemu zažalovaným výrokem bylo vytýkáno, když se uvádělo, že lid proti tomu protestoval soukromému žalobci do očí, tedy to předhazoval právě jemu osobně. Je-li dokázáno pouze, že soukromý žalobce v jednom případě doporučoval studium pravoslavného bohosloví a že nezabránil, aby ve spolku někdo jiný nedával v tomto směru informaci, neměla tato jeho činnost pouze v jednotlivém případě, resp. pouhé opominutí případné nějaké povinnosti ve spolku, takového dosahu, jaký je obsažen v pojmu propagandy a verbování, tedy v činnosti nejen aktivní, nýbrž i velmi intenzivní. Proto nelze tu důvodně mluvit o zdařeném důkazu pravdy a je zmateční stížnost obžalovaných v tomto bodě bezdůvodná.

Pokud však zmateční stížnost soukromého žalobce uplatňuje důvod zmatku podle § 385, č. 1 c) tr. ř. námitkou, že se obžalovaní nemohou dovolávat ani důvodu omluvitelného omylu, poněvadž se nepřesvědčili, zda informace jim poskytnuté zakládají se skutečně na pravdě, je bezdůvodná, neboť vzhledem ke shora uvedeným skutkovým zjištěním mohli se obžalovaní domnívat, že podezření části obecnstva, že soukromý žalobce mohl agitovati pro pravoslavi, je opodstatněno, když mu to i veřejně bylo řečeno u příležitosti schůze spolku, jehož byl čelným funkcionářem a v němž se podle zjištění vrchního soudu informace o studiu pravoslavného bohosloví v Bělehradě udělovaly. To v souzeném případě k důkazu omluvitelného omylu stačí tím spíše, že obžalovaní nebyli přímými původci urážlivého tvrzení, ale jen o něm podle průběhu schůze referovali. I když jako rozšiřovatelé urážky za ni ovšem odpovídají, lze za těchto okolností uznati zjištěné předpoklady důkazu omluvitelného omylu za plně postačující.

Čís. 5402.

Předpis § 53 min. nař. čís. 81/1910 ř. z. nebyl zrušen vládním nařízením ze dne 30. června 1932, čís. 107 Sb. z. a n.

Zavinění majitele autodopravy (§ 53 min. nař. čís. 81/1910 ř. z.), pustil-li přeplněný autobus v horském kraji na cestu s terénem majícím